

Днес, 07.07.2021 г., в изпълнение на чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка (Наредба за ЕО), във връзка с постъпило в Министерство на околната среда и водите (МОСВ) уведомление по чл. 8, ал. 1 от Наредба за ЕО, както и допълнителна информация за Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г. и Териториална стратегия за интегрирани мерки, съфинансирани по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Турция, МОСВ информира за следното:

I. По отношение на изискванията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС):

Програмата за трансгранично сътрудничество (ТГС) между Република България и Република Турция 2021 – 2027 г. е част от новото поколение програми за междурегионално и трансгранично сътрудничество (Interreg) за настоящия програмен период, които ще се използват за преодоляване на трансграничните предизвикателства и разработване на съвместни услуги и проекти. Основното финансиране на програмата ще бъде от Европейския съюз (ЕС), чрез Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) III.

Общата цел на програмата е укрепване на териториалното сближаване на трансграничния регион България – Турция.

Териториалният обхват на програмата включва области от този регион от България и провинции от Турция, както следва :

- В България (области): Бургас, Ямбол и Хасково;
- В Турция (провинции): Одрин и Къркларели (част от т.нар. регион TR21).

В съответствие с новата рамка на политиката на ЕС за регионално развитие и сближаване и основните цели за стимулиране на инвестициите на ЕС в периода 2021 г. – 2027 г., програмата се фокусира върху следните цели:

- **Цел на политиката 2: „По –зелена, нисковъглеродна Европа“;**
- **Цел на политиката 5: „Европа по-близо до гражданите“;**
- **Интеррег Специфична цел 2: „По-безопасна и по-сигурна Европа“.**

Програмата (ТГС) между Република България и Република Турция 2021 – 2027 г. включва 3 основни приоритета за развитие на трансграничния регион, към които са формулирани съответните специфични цели, както следва:

1. **Приоритет 1: Щадящ околната среда (Цел на политиката 2: „По-зелена, нисковъглеродна Европа“).**

Специфична цел 1.1 :Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове.

Дейности/инвестиции, обект на подкрепа:

- Инвестиции за намаляване на емисиите на парникови газове и потреблението на енергия през целия жизнен цикъл на промишлеността;
- Разработване и въвеждане на интелигентни енергийни системи, при които използването на възобновяеми енергийни източници заема централно място (в съответствие с Директива 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници);
- Разработване на нови технологични решения и енергийни мощности.

Специфична цел 1.2: Насърчаване на прехода към кръгова икономика.

Дейностите, обект на подкрепа, са: Разработване на по-дълготрайни, както и подходящи за повторна употреба, ремонт и рециклиране, продукти; Подобряване на технологичната инфраструктура на избрани сектори с цел постигане на целите за кръгово потребление; Разработване на нови бизнес модели, основани на отдаване под наем и споделяне на стоки и услуги (т.нар. модели „продукт като услуга“); Разработване на кръгови бизнес модели за подпомагане на създаването на тясна регионална верига за създаване на стойност чрез използване на модели на сътрудничество B2B, B2C и C2C; Разработване на кръгови бизнес модели, решения и продукти на биологична основа; Подкрепящи мерки за споделяне на знания, методология на проектиране, иновационни лаборатории/центрове, групиране в клъстери като подходи за насърчаване на кръгови продукти и кръгови производствени процеси; Разработване на регионални практики за сертифициране, които компенсират регионалните продукти въз основа на техните различни показатели за устойчивост, влияние върху околната среда и потенциал за кръгово потребление.

2. Приоритет 2: Интегрирано развитие на трансграничния регион (Цел на политиката 5: „Европа по-близо до гражданите“).

Специфична цел 2.1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в райони, различни от градските.

В рамките на целта са изведени са две стратегически цели:

- **Стратегическа цел 1:** „Постигане на устойчив икономически растеж, базиран на повишаване конкурентоспособността на местната икономика, дигитална и зелена трансформация“;
- **Стратегическа цел 2:** „Развитие на по-добър достъп до услуги от общ интерес“.

Избрани са конкретни специфични цели (СПЦ), които да осигурят много добра стратегическа рамка за обединяване на предприятията, гражданите и органите в колективни действия и които носят споделени ползи и широко договорени решения на общите териториални предизвикателства. Предвидени за подкрепа са следните дейности и мерки към конкретните специфичните цели:

- **СпЦ 2.1.1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на бизнес средата (МСП).**

Насърчаване на предприемачеството, съвместните действия (инициативи, програми и проекти), развитието на индустриални зони, технологичното обновяване, участието на чуждестранните пазари, използването на разнообразни възможности за финансиране, участието в европейски и национални програми, развитието на иновативни идеи за продукти и услуги и такива с висока добавена стойност.

- **СпЦ 2.1.2: Повишаване степента на дигитализация, енергийната ефективност и климатична неутралност на местната икономика.**

Трансформация на местната икономика, чрез мерки за дигитален и енергиен преход, и внедряване на модела на кръговата икономика.

- **СпЦ 2.1.3: Подобряване на квалификацията на местни общности за успешна интеграция в пазара на труда**

Изграждане и развитие на адекватни към съвременните предизвикателства знания и умения в местното население.

- **СпЦ 2.1.4: Развитие на туризма**

Преодоляване на сезонността и повишаване използваемостта на туристическата инфраструктура, чрез интегрирани регионални туристически продукти, комбиниращи различни активности и локации и базирани на устойчиво развитие.

- **СпЦ 2.1.5: Повишаване приноса на природното наследство за балансираното устойчиво социално-икономическо развитие на региона**

Насърчаване на съвместни действия за развитие на екосистемни практики услуги в управлението на природни активи с туристически потенциал.

- **СпЦ 2.2.1: Създаване на дигитални и зелени решения за по-добро обслужване на населението в трансгранична среда**

Подкрепа за действия, насочени към широко внедряване на подходи, ориентирани към потребителя в предоставянето на услуги от общ интерес.

- **СпЦ 2.2.2: Намаляване на замърсяването и негативните ефекти от изменението на климата и предвидимите природни бедствия с трансграничен характер**

Реализиране на съвместни действия за намаляване на замърсяването, вкл. такива, отразяващи негативните последици от изменението на климата.

3. Приоритет 3: По-сигурен трансграничен регион.

Специфична цел 3.1: По-добро управление на миграцията. (Цел на политиката Интеррег Специфична цел(ИСЦ) 2: „По-безопасна и по-сигурна Европа“.)

Дейности, обект на подкрепа, са: Провеждане на обучения на персонала, обмен на опит и добри практики с цел подобряване на институционалното сътрудничество; Съвместно прилагане на мерки за наблюдение, оперативни и разследващи дейности чрез иновативни методи и технологии в градските и крайградските райони на трансграничния регион; Доставка на специализирано оборудване за подобряване на техническите възможности на органите по проекта.

В изпълнение на Цел на политиката 5 на ЕС, „Европа по-близо до гражданите“, в рамките на Приоритет 2 на Програмата, „Интегрирано развитие на трансграничния регион“ е предвидена Териториална стратегия за интегрирани мерки (ТСИМ) към програмата за периода 2021 – 2027 г.

Съгласно представеното описание, в йерархичната система от документи Програмата заема лидерска позиция, а самата Териториална стратегия е вторичен документ, композиран върху аналитичната и стратегическа рамка на програмата. ТСИМ служи за определяне на интервенциите по цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите“, във връзка с което представлява част от самата програма. Мерките по стратегията адресират конкретни териториални нужди, които в съдържателен план не се различават от допустимите за подкрепа дейности по програмата. Стратегията ще се изпълнява и ще бъде подкрепена в рамките на приоритет 2 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“.

Направеният за нуждите на Програмата за сътрудничество 2021-2027 между Република България и Република Турция анализ е констатирал наличие на „сходни икономически, социални и териториални предизвикателства, нужди и потенциали“, което дава основание „целият съответен трансграничен регион да се определи като функционална зона, за която да се изработи териториална стратегия за развитие“ (области Бургас, Ямбол, Хасково от българска страна и провинции Одрин и Къркларели от турска страна). Определените чрез анализа на нуждите и потенциалите приоритетни области за намеса са: социално сближаване; икономическо развитие, с акцент на МСП и туризма; опазване на околната среда и биоразнообразието.

В стратегията са включени следните стратегически цели (СтЦ), специфични цели (СпЦ), мерки (М):

- 1. Стратегическа цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж, базиран на повишаване конкурентоспособността на местната икономика, дигитална и зелена трансформация** – развиване на знания, умения и технологии, към който заплахата от климатичните промени добави нов акцент – развитие на въглеродно-неутрална икономика. Посочено е, че мерките свързани с постигане на стратегическата цел са в тясна координация с политиките за опазване на околната среда и биоразнообразието, а от друга страна допринасят за повишаване качеството на живот на населението чрез предоставяне на възможност за добра професионална реализация в местната икономика.

Специфична цел 1.1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и подобряване на бизнес средата (МСП).

Мярка 1.1 Насърчаване на предприемачеството, съвместните действия (инициативи, програми и проекти), развитието на индустриални зони, технологичното обновяване, участието на чуждестранните пазари, използването на разнообразни възможности за финансиране, участието в европейски и национални програми, развитието на иновативни идеи за продукти и услуги и такива с висока добавена стойност.

Специфична цел 1.2: Повишаване степента на дигитализация и климатична неутралност на местната икономика.

Мярка 1.2 Трансформация на местната икономика, чрез мерки за дигитален и енергиен преход, и внедряване на модела на кръговата икономика.

Специфична цел 1.3: Подобряване на квалификацията на местни общности за успешна интеграция в пазара на труда.

Мярка 1.3 Изграждане и развитие на адекватни към съвременните предизвикателства знания и умения в местното население

Специфична цел 1.4: Развитие на туризма.

Мярка 1.4 Преодоляване на сезонността и повишаване използваемостта на туристическата инфраструктура, чрез интегрирани регионални туристически продукти, комбиниращи различни активности и локации и базирани на устойчиво развитие-

Специфична цел 1.5: Повишаване приноса на природното наследство за балансираното устойчиво социално-икономическо развитие на региона

Мярка 1.5 Насърчаване на съвместни действия за развитие на екосистемни практики услуги в управлението на природни активи с туристически потенциал.

2. **Стратегическа цел 2: Развитие на по-добър достъп до услуги от общ интерес** - приоритет на намаляването на териториалните различия, във всичките му аспекти, чрез въвеждането на цифрови решения и технологии, както и чрез зелена трансформация. Мерките, свързани с постигането на тази стратегическа цел, са в тясна координация с политиките за дигитална и зелена трансформация на икономиката, като спомагат за развитието на необходимите знания и умения на местното население.

Специфична цел 2.1: Създаване на дигитални и зелени решения за по-добро обслужване на населението в трансгранична среда

Мярка 2.1. Подкрепа за действия, насочени към широко внедряване на подходи, ориентирани към потребителя в предоставянето на услуги от общ интерес

Специфична цел 2.2: Намаляване на замърсяването и негативните ефекти от изменението на климата и предвидимите природни бедствия с трансграничен характер

Мярка 2.2. Реализиране на съвместни действия за намаляване на замърсяването, вкл. такива, отразяващи негативните последици от изменението на климата

Програмата за ТГС България – Турция 2021-2027 г. касае области в обхвата на чл. 85, ал.1 от ЗООС. Заложените в програмата дейности и мерки очертават рамка на бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложение № 1 и № 2 на ЗООС. ТСИМ е неразделна част от Програмата за ТГС. Мерките по стратегията адресират конкретни териториални нужди, които в съдържателен план не се различават от допустимите за подкрепа дейности по програмата. Предвид това, на основание чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за ЕО, програмата и ТСИМ подлежат на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Програмата за ТГС и териториалната стратегия към нея ще бъдат одобрени на национално ниво от Министерския съвет на Република България. На основание член 4, т.1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от Наредбата за ЕО, във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС, процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на програмата и стратегията. Екологичната оценка на Програмата за ТГС 2021-2027 г. и ТСИМ към нея се извършва едновременно с изготвянето им. Становището по екологична оценка е задължително условие за последващото им одобряване. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на програмата и стратегията е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

Информираме Ви, че във връзка с във връзка с получаване на становище относно допустимостта на Програмата за ТГС 2021-2027 г. спрямо Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016 – 2021 г. и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнобеломорски район и Черноморски район на басейново управление, представената от Вас документация бе изпратена за становище до Басейнова дирекция Черноморски район (БДЧР) и Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР).

Съгласно становище с изх. № ПУ-02-92 (1)/04.06.2021 г. на БДИБР (прилагаме копие за съобразяване), програмата е допустима от гледна точка на ПУРБ и ПУРН в Източнобеломорски район на басейново управление.

С писмо с изх. № 04-01-923 (А1)/01.06.2021 г. (прилагаме копие), БДЧР уведомява, че ще се произнесе със становище по реда на чл. 155, ал. 1, т.23 от Закона за водите, след като бъде представен проект на Програмата за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ между Република България и Република Турция

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

Програмата за трансгранично сътрудничество 2021-2027, съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Турция“ и Териториалната

стратегия за интегрирани мерки, която ще се изпълнява в рамките на приоритет 2 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“, подлежат на задължителна екологична оценка. В тази връзка, програмата и териториалната стратегия попадат и в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС, ДВ, бр.73/2007 г., изм. и доп.) и подлежат на процедура по оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на защитени зони по реда на чл. 31, ал. 4, във връзка с ал. 1 от ЗБР.

При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Наредбата е установено, че Програмата за трансгранично сътрудничество 2021 - 2027, съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Турция“ и Териториалната стратегия за интегрирани мерки, която ще се изпълнява в рамките на приоритет 2 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“ са допустими при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление,
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от Закона за биологичното разнообразие и плановете за управлението им.

След преглед на представената документация и на основание чл. 36, ал. 3 от горесцитираната *Наредба*, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която Програмата за трансгранично сътрудничество 2021-2027, съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Турция“ и Териториалната стратегия за интегрирани мерки, която ще се изпълнява в рамките на приоритет 2 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“, няма вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, поради следните мотиви:

1. Програмата за трансгранично сътрудничество 2021-2027, съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Турция“ се изготвя за обхвата на три области на територията на страната ни, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на приоритети, чрез които да се изпълнят основните специфични цели: Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове; Насърчаване на прехода към кръгова икономика; Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в райони, различни от градските; По-добро управление на миграцията, поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици.

2. В Програмата за трансгранично сътрудничество България-Турция за периода 2021-2027 г. са предвидени дейности като: намаляване на емисиите на парникови газове от промишлеността, разработване и въвеждане на интелигентни енергийни системи, с централно място възобновяемите енергийни източници, разработване на нови технологични решения и енергийни мощности, с които да се отключи огромен потенциал за енергоспестяване на ключови енергоемки отрасли в областта на трансграничното сътрудничество и по този начин да допринесат за глобалните усилия и практики за декарбонизация; дейности насочени към насърчаване на бизнес модели със затворен цикъл, а именно екологосъобразна концепция за повторно използване на материали и прилагане на кръгова икономика; повишаване на туристическата привлекателност на граничния район чрез използване на природното и културно наследство; опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, които са насочени предимно към подобряване на качеството на околната среда, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.
3. ТСИМ се изготвя за обхвата на три области на територията на страната ни, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на стратегически цели, специфични цели и мерки, чрез които да се постигне интегрирано икономическо и социално развитие, опазване на културното и природното наследство, устойчив туризъм и др., поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици.
4. В ТСИМ са предвидени дейности, свързани с постигане на икономическо и социално развитие, опазване на културното и природното наследство, постигане на устойчив туризъм и др., които са насочени предимно към подобряване на качеството на околната среда, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.

отг. от МОСВ на 29.06.2021 г.